

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לספרויות זרות ובלשנות, תשפ"א 2019-20

שם הקורס: מבוא לפונולוגיה

מס' הקורס: 132.1.0321

שם המרצה: שיא ברבי

סמסטר: ב'

כתובת דוא"ל: cberebi@bgu.ac.il

סוג הקורס: שיעור חובה לתלמידי ב"א במחלקה לספרויות זרות ובלשנות

יום המפגשים: יום א'

שעה: 12:00-14:00

שעת קבלה: ראשון 14:00-15:00 (בתיאום מראש), חדר 501, בניין 74

יעדי ההוראה: הקורס יציג עקרונות בסיסיים של הפקת צלילים לשוניים (פונטיקה ארטיקולטורית), תכונות אקוסטיות של צלילים לשוניים (פונטיקה אקוסטית) ותכונות של מערכת השמיעה שמשפיעות על תפיסת צליל. נבחן את האופן שבו תהליכי תפיסה והפקה משפיעים על הטיפולוגיה של מערכות פונולוגיות בשפות העולם. הקורס יספק גם רקע לעיסוק בתיאוריה פונולוגית; נכיר רעיונות בסיסיים כמו פונמה, אלופון, זוג מינימלי, מחלקות טבעיות, ותכונות מבחינות. לבסוף, נלמד להשתמש בכתב הפונטי הבינלאומי (IPA) ולספק תעתיקים פונטיים תוך שימוש ב-PRAAT, תוכנה שפותחה עבור ניתוח לשוני אקוסטי.

פרשיות לימודים:

שבוע	תאריך	נושא המפגש	נושא הסדנא הפונטית
1		מבוא: פונטיקה ארטיקולטורית, פונטיקה אקוסטית, מערכת השמע ופונולוגיה	
2		מסלול הקול	
3		הגיית עיצורים: מקום חיתוך, אופן חיתוך וקוליות	
4		הגיית עיצורים - המשך	
5		התכונות הפיזיות של הגאים: מבוא לפונטיקה אקוסטית	היכרות עם Praat - תוכנה לניתוח אקוסטי
6		פונטיקה אקוסטית של עיצורים	מדידת VOT (Voice Onset Timing) - מטלת כיתה ראשונה

זיהוי תנועות על פי פורמנטים	פונטיקה אקוסטית של הגאים סונורנטיים	7
מדידה ותעוק של 0F - מטלת כיתה שנייה	Fundamental frequency and pitch perception	8
	פונטיקה ארטיקולטורית ואקוסטית - סיכום	9
	פונולוגיה: מערכת דקדוקית שביסודה הגאים	10
	עדויות אמפיריות לקיומן של קטגוריות פונולוגיות מופשטות	11
	ההברה	12
	עקרונות אוניברסליים של מבני הברה	13

דרישות הקורס:

- נוכחות חובה
- אין קריאת חובה
- סטודנטים שלא יגישו למעלה משתי מטלות, לא זכאים לגשת לבחינה
- סטודנטים שלא יעברו את הבחינה, ייכשלו בקורס

הרכב הציון:

- מטלות כיתה (להגשה בסוף השיעור, 2-3) 20%
- מטלות בית (4-5) 30%
- מבחן 50%

תוכנת חובה איתה נעבוד לאורך הקורס:

Boersma, Paul & Weenink, David (2019). Praat: doing phonetics by computer [Computer program]. Version 6.0.52, retrieved 2 May 2019 from <http://www.praat.org>

ביבליוגרפיה (רשות):

Johnson, K. (2011). Acoustic and auditory phonetics. John Wiley & Sons.

Course book: A Course In Phonetics, 6th ed., 2010. By: Peter Ladefoged & Keith Johnson.

[IPA keyboard](#)